

April 2026

MONITORING SOCIAAL WERK DE SCHANS 2025

Buurtwerk en Steungroep

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	5
2. Buurtwerk	5
2.1 Onderzoeksopzet buurtwerk	6
2.2 Werkwijze buurtwerkers Sociaal Werk De Schans	7
2.3 Activiteiten buurtwerk in 2025	9
2.3.1 Buurtbakkies	9
2.3.2 Reflectie op de buurtbakkies	12
2.3.3 Kinderactiviteiten in De Schutse	12
2.3.4 Reflectie op de kinderactiviteit in De Schutse	14
2.3.5 Maakplaats	14
2.3.6 Reflectie op de Maakplaats	15
2.3.7 Pubertastisch	16
2.3.8 Reflectie op Pubertastisch	17
2.3.9 Versterking Sociale Basis	17
2.3.10 Reflectie op Versterking Sociale Basis in Oostwold	19
2.4 Hoe draagt Buurtwerk bij aan de doelen van de gemeente Westerkwartier?	19
3. Steungroep	21
3.1 Onderzoeksopzet Steungroep	21
3.2 Steungroep in cijfers	22
3.3 Ervaringen met de Steungroep	23
3.4 Reflectie op de Steungroep	27
3.5 Hoe draagt de Steungroep bij aan de effectdoelen van de gemeente Westerkwartier?	28
4. Samenvatting en conclusies	30

1. INLEIDING

Sociaal Planbureau Groningen heeft van 2019 tot 2023 uitgebreid onderzoek gedaan naar de impact van Sociaal Werk De Schans in de gemeente Westerkwartier. Sociaal Werk De Schans heeft er aan het einde van deze periode voor gekozen om het onderzoek door Sociaal Planbureau Groningen naar de impact van hun inzet voort te zetten. Voor de onderzoeksjaren 2024 en 2025 werd voor een andere insteek gekozen. In plaats van een overkoepelend en algemeen beeld wordt er gericht gekeken naar een aantal specifieke inspanningen. De ervaringen van de inwoners worden hierin nadrukkelijker meegenomen.

Ieder onderzoeksjaar worden thema's of activiteiten gekozen waar het onderzoek verdiepende inzichten op biedt. In het onderzoek naar de inzet van Sociaal Werk De Schans in het jaar 2025 stonden de inspanningen vanuit het **buurtwerk** en de **Steungroep** centraal. Dit zijn de prioriteiten die door Sociaal Werk De Schans zijn vastgesteld. Het doel van het onderzoek is om inzichtelijk te maken hoe deze inspanningen bijdragen aan de effectdoelen van de gemeente Westerkwartier.

Effectdoelen van de gemeente Westerkwartier

1. Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op.
2. Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen.
3. Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning van verschillende organisaties.
4. Kinderen en volwassenen krijgen gelijke kansen om zich te ontwikkelen en de kans om het onderwijs te volgen dat ze nodig hebben.
5. Inwoners zijn tevreden over hoe zij mee kunnen doen in en bijdragen aan de maatschappij.
6. Inwoners vertonen gezond gedrag en ervaren dat gezond leven toegankelijk is.
7. Inwoners ervaren dat zij rond kunnen komen.
8. Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente.
9. Inwoners kunnen in hun vrije tijd de activiteiten ondernemen die zij willen.

Om inzicht te bieden in hoe Sociaal Werk De Schans verschil maakt voor inwoners heeft Sociaal Planbureau Groningen registraties verzameld die een beeld geven van de aard en omvang van hun inspanningen op de vastgestelde thema's. Ter verdieping worden, door middel van kwalitatief onderzoek, observaties van activiteiten en ervaringen van inwoners met betrekking tot de ondersteuning van Sociaal Werk De Schans inzichtelijk gemaakt. Op basis hiervan wordt de impact van Sociaal Werk De Schans geduid.

In deze rapportage vindt u achtereenvolgens:

- een beschrijving van de ingezette **onderzoeksmethoden en -resultaten** van het onderzoek, uitgesplitst naar achtereenvolgens het buurtwerk en de Steungroep;
- een **visuele samenvatting** van het onderzoek met daarin een omschrijving van en reflectie op de activiteiten en een duiding van de impact die Sociaal Werk De Schans maakt in de gemeente Westerkwartier.

2. BUURTWERK

2.1 ONDERZOEKSOPZET BUURTWERK

Het buurtwerk bij Sociaal Werk De Schans is een breed begrip. Veel verschillende activiteiten vallen eronder. In hoofdstuk 2, paragraaf 2 omschrijven we hoe de buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans werken. Vervolgens lichten we in paragraaf 3 een selectie van inspanningen van de buurtwerkers uit. Deze selectie is samen met de buurtwerkers gemaakt. Een overzicht van alle inspanningen die in 2025 vanuit het buurtwerk zijn geregistreerd is te vinden in bijlage 1. In paragraaf 4 beschrijven we hoe de besproken inspanningen bijdragen aan de effectdoelen van de gemeente Westerkwartier.

Selectie van de activiteiten

Om een beeld te krijgen van het buurtwerk bij Sociaal Werk De Schans zijn we in gesprek gegaan met een aantal buurtwerkers. In afstemming met de buurtwerkers hebben we een aantal activiteiten geselecteerd om bij aan te sluiten:

- De Buurtbakkies in Marum en Boerakker
- De Maakplaats in Marum
- De Kinderactiviteit De Schutse in Leek
- Pubertastisch in Tolbert
- Versterking Sociale Basis in Oostwold
- Bijeenkomst buurtwerkers: ABCD, wat doen we ermee?

Kwalitatieve informatie

Om inzicht te verkrijgen in de effecten van de inzet van de buurtwerkers hebben we zes collectieve activiteiten bezocht. Tijdens deze activiteiten hebben we geobserveerd hoe de activiteit verliep en spraken we de betrokken medewerker over de activiteit. Bij de buurtbakkies en de maakplaats hebben we daarnaast ook korte, informele gesprekken gevoerd met de deelnemers over hun ervaringen met de activiteit. Deze observaties en gesprekken zijn uitgewerkt in een aantal impressies. Deze zijn te vinden in de blauwe tekstvakken.

Naast deze collectieve activiteiten, hebben we een bijeenkomst bijgewoond waarin alle buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans samen kwamen om te reflecteren op de implementatie van de ABCD-aanpak. Deze bijeenkomst heeft ons meer inzicht gegeven in de werkwijze van de buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans. De observaties van deze bijeenkomst zijn terug te vinden in paragraaf 2 van dit hoofdstuk.

Kwantitatieve informatie

In aanvulling op deze kwalitatieve informatie zijn ook de registraties in Myneva opgevraagd voor de activiteiten die worden uitgelicht. Deze registraties geven cijfermatige informatie over de collectieve activiteiten en zijn te vinden in de oranje cirkels. In Myneva wordt onder andere geregistreerd:

- Op welke locatie(s) een activiteit plaatsvindt
- Hoe vaak een activiteit plaatsvindt
- Hoeveel deelnemers bij een activiteit aanwezig waren
- Impactmeting

De impactmeting is voor Sociaal Werk De Schans een belangrijk onderdeel in de registraties van de collectieve activiteiten. Na afloop van een activiteit wordt aan de deelnemers gevraagd hoe zij de activiteit hebben ervaren. De deelnemers kunnen op een aantal deelthema's een beoordeling geven op een schaal van 1 tot 10. De betrokken medewerker selecteert welke deelthema's relevant zijn voor de activiteit. De deelthema's in de impactmeting zijn: samenlevingsopbouw, ondersteuning, actief burgerschap, lichamelijke gezondheid en klanttevredenheid. De cijfers op de verschillende deelthema's worden samengevoegd tot één rapportcijfer. Dit cijfer is, waar mogelijk, opgenomen in het rapport.

Naast het 'tellen' van de scores, wordt er in de impactmeting ook ruimte gemaakt om te 'vertellen'. Medewerkers vragen na afloop van een activiteit aan de deelnemers hoe ze de activiteit hebben ervaren. Medewerkers kunnen hier quotes van opnemen in Myneva. Een aantal van deze quotes zijn opgenomen in het rapport.

2.2 WERKWIJZE BUURTWERKERS SOCIAAL WERK DE SCHANS

De buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans zijn actief in de dorpen van de gemeente Westerkwartier. Zij gaan de straat op, praten met inwoners en weten zodoende wat er speelt. Ze zijn als het ware de ogen en oren van de organisatie. De buurtwerkers maken deel uit van de gebiedsteams en werken samen met hun collega's op alle maatschappelijke thema's die binnen de gemeente spelen. Naast de samenwerking met collega's binnen Sociaal Werk De Schans, werken buurtwerkers veel samen met inwoners, vrijwilligers, verenigingen, scholen en andere organisaties binnen de sociale basis.

Werkzaamheden van een buurtwerker

In de basis zijn binnen het buurtwerk van Sociaal Werk De Schans vier typen werkzaamheden te onderscheiden:

- Buurtwerkers houden overzicht over het aanbod van activiteiten en hulp in de omgeving. Ze proberen inwoners met individuele hulpvragen zo veel mogelijk te koppelen aan het bestaande aanbod. Daarnaast stimuleert een buurtwerker ook afstemming tussen verschillende voorzieningen om de sociale infrastructuur te versterken.
- Buurtwerkers ondersteunen inwoners bij het opzetten en behouden van lokale initiatieven. De buurtwerkers streven ernaar om inwoners daarbij zo veel mogelijk zelf de regie te geven. De rol van de buurtwerker is gericht op faciliteren, stimuleren en verleiden. Dit vraagt van buurtwerkers dat ze soms ook juist op hun handen gaan zitten.
- Buurtwerkers organiseren, waar nodig, zelf collectieve activiteiten in de dorpen. Dit kunnen thematische activiteiten zijn, zoals valpreventie, mantelzorgondersteuning of sport- en spelactiviteiten. Maar ook meer algemene ontmoetingsmomenten zoals de buurtbakkies. Deze activiteiten sluiten aan bij de behoeften die zij signaleren in de dorpen.
- Buurtwerkers sluiten aan bij netwerkoverleggen en delen hierin de kennis die ze hebben opgehaald in de buurten en wijken.

ABCD-aanpak

De buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans zetten zich in om de zelf- en samenredzaamheid van de inwoners in de dorpen van de gemeente Westerkwartier te versterken en hun veerkracht te vergroten. Dit doen zij door zo veel mogelijk te werken vanuit de ABCD-aanpak (Asset-Based Community Development). Het doel van de ABCD-aanpak is om tot een economisch, cultureel en sociaal leefbare buurt te komen door van binnenuit te werk te gaan (Movisie, 2024).

De ABCD-aanpak gaat dan ook uit van de kracht, talenten en middelen die al in een lokale gemeenschap beschikbaar zijn. Het richt zich op het tot stand brengen en versterken van sociale relaties en het mobiliseren van inwoners, organisaties en instellingen binnen een lokale gemeenschap. In het kort bestaat de ABCD-aanpak uit 5 stappen:

1. In kaart brengen van de in een wijk aanwezige talenten en middelen;
2. Bouwen aan relaties tussen inwoners, organisaties en instellingen in een wijk;
3. Activeren van de wijk, bijvoorbeeld door een communicatienetwerk;
4. Samenbrengen van de wijk rondom een visie en plan;
5. Op zoek gaan naar steun van buitenaf.

De ABCD-aanpak is het gedachtegoed dat ten grondslag ligt aan alle werkzaamheden die de buurtwerkers uitvoeren. Dit betekent dat zij zo veel mogelijk aansluiten bij bestaande initiatieven, en daarbij gebruik te maken van de kennis en kunde van inwoners. Deze manier van werken sluit goed aan op de missie van de gemeente Westerkwartier. Deze luidt: 'zo veel mogelijk inwoners [zijn] zelf en samen in staat om hun leven te leiden en de uitdagingen die het leven met zich meebrengt te hanteren'.

Blik op... ABCD, wat doen we ermee?

In de werksessie 'ABCD, wat doen we ermee?' reflecteerden vijftien buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans op hun eigen inzet van de ABCD-aanpak. De buurtwerkers delen tijdens de bijeenkomst hun ervaringen met de ABCD-aanpak en gaan op basis van een aantal stellingen met elkaar in gesprek.

Alle aanwezige buurtwerkers zijn bekend met de ABCD-aanpak. De meeste van hen zijn hierin ook geschoold. Ze geven aan dat de ABCD-aanpak voor hen een manier van denken is, net als positieve gezondheid. Deze manier van denken komt terug in alles wat ze doen en wordt dan ook niet gezien als een losstaande methode. De buurtwerkers zien de meerwaarde van de aanpak vooral als ze deze koppelen aan bestaande activiteiten. Ze merken dat initiatieven sterker worden en langer blijven bestaan als de inwoners zelf de regie hebben.

"Het is duurzamer als je het uit de mensen zelf haalt en je zelf langzaam bijna onzichtbaar wordt."

Dit betekent echter wel dat buurtwerkers soms ook op hun handen moeten gaan zitten en inwoners zelf hun problemen op moeten laten lossen. De buurtwerkers geven aan dat dit soms best een uitdaging is. Ook zorgt dit ervoor dat de inzet van Sociaal Werk De Schans voor inwoners in sommige gevallen minder zichtbaar wordt. Buurtwerkers staan dus voor de opgave om zichzelf onnodig te maken, maar tegelijkertijd wel zichtbaar en toegankelijk te blijven.

De buurtwerkers vinden het fijn dat ze met hun inspanningen preventief te werk kunnen gaan. Ze zijn ervan overtuigd dat er veel maatschappelijk werk voorkomen kan worden door de inzet van buurtwerk. Om dat te kunnen bereiken is het belangrijk dat zij er 'gewoon kunnen zijn', nog voordat het ergens mis gaat. De omvang van de gemeente Westerkwartier, met 41 verschillende dorpen, vormt daarin wel een uitdaging.

De buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans zien veel meerwaarde in de uitwisseling met andere Tintenorganisaties over de inzet van de ABCD-aanpak. Zo hebben zij recent een inspirerende sessie gehad met een enthousiaste collega bij Welstad (Welzijnsorganisatie in Stadskanaal). De aanwezige buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans geven aan dat ze graag met andere organisaties uitwisselen hoe zij hun aanpak inrichten.

2.3 ACTIVITEITEN BUURTWERK IN 2025

In dit hoofdstuk wordt, op basis van de verzamelde kwalitatieve en kwantitatieve informatie, een omschrijving gegeven van de geselecteerde activiteiten die vanuit het buurtwerk worden uitgevoerd. In de blauwe tekstvakken wordt een impressie gegeven van de activiteit op basis van de gesprekken en observaties. Vervolgens wordt er een korte reflectie gegeven op de activiteit. In dit hoofdstuk gaan we enkel in op de activiteiten die we vanuit het onderzoek hebben bijgewoond. Een overzicht van alle geregistreerde activiteiten binnen het buurtwerk is te vinden in bijlage 1.

2.3.1 Buurtbakkies

Tijdens de buurtbakkies, die verspreid door de gemeente worden georganiseerd, kunnen inwoners gratis aansluiten om andere inwoners te ontmoeten. Onder het genot van een kopje koffie kan men laagdrempelig in contact raken en blijven. Deze buurtbakkies vinden vaak plaats in publieke huiskamers, die zijn ingericht in bijvoorbeeld een MFC, een bibliotheek of een dorpshuis.

Het doel van de buurtbakkies is om inwoners samen te brengen en om eenzaamheid te voorkomen en te beperken. Sociaal Werk De Schans is bij de opzet van alle buurtbakkies betrokken geweest. Inmiddels verschilt de mate van betrokkenheid van Sociaal Werk De Schans erg per locatie. Sommige buurtbakkies, zoals die in Marum, worden volledig gerund door vrijwilligers. Bij andere buurtbakkies is Sociaal Werk De Schans nog wel actief betrokken. Het doel van de buurtwerkers is dat de inwoners de buurtbakkies zo veel mogelijk zelf oppakken en dat zij zelf 'misbaar' worden. We hebben de buurtbakkies op twee locaties bijgewoond, in Marum en in Boerakker.

In 2025 vonden buurtbakkies plaats op 7 locaties in de gemeente Westerkwartier. Inwoners konden hiervoor terecht in Boerakker, Grootegast, Jonkersvaart, Leek, Marum, Niekerk en Tolbert. Omdat de buurtbakkies in sommige dorpen volledig door vrijwilligers zijn opgepakt, wordt het aantal bijeenkomsten en bezoekers ervan niet meer bijgehouden in Myneva. Voor de buurtbakkies in Niekerk, Leek en Grootegast is het aantal bijeenkomsten nog wel bijgehouden. In Grootegast en Niekerk is ook het aantal bezoekers bijgehouden. De buurtbakkies worden over het algemeen goed beoordeeld door de aanwezigen. Dit geeft aan dat de buurtbakkies duidelijk een behoefte vervullen voor de aanwezige bezoekers en dat dit op een succesvolle wijze gebeurt. De huidige opzet lijkt dan ook goed aan te sluiten bij de wensen van de inwoners.

Blik op... Buurtbakkie Marum

In Marum zijn er iedere dag twee koffiemomenten, van 10 tot 12 en van 14 tot 16 uur. De aanwezige vrijwilliger geeft aan dat Sociaal Werk De Schans inmiddels nog weinig te maken heeft met het buurtbakkie-belangrijke inbreng van Sociaal Werk De Schans is dat zij de vrijwilligers ontzorgen door de financiën van de huiskamer te beheren. De vrijwilligers faciliteren zelf de koffiemomenten, zij zagen dat inwoners daar behoefte aan hadden. Er zijn 20 vrijwilligers die om de beurt de praktische zaken regelen.

Ondertussen zijn er ook allerlei andere activiteiten in het gebouw (De Hazelaar in Marum), zoals het danspaleis en de wekelijkse kookmiddag. De bezoekers van het buurtbakkie weten dan ook goed wat er zoal te doen is en de drempel naar de andere activiteiten is laag. De naam 'Sociaal Werk De Schans' is echter niet bij alle inwoners bekend.

Er komen vooral veel oudere alleenstaanden naar de koffiemomenten, een mix van mannen en vrouwen. Veel deelnemers komen uit Marum en waaien regelmatig even aan. Maar ook uit omliggende dorpen (Niebert, Nuis, Boerakker) komen mensen langs, bijvoorbeeld nadat ze even boodschappen hebben gedaan.

Wanneer de huiskamer in de zomer een aantal weken dicht is, wordt de activiteit erg gemist door de vaste bezoekers. Twee mannen geven aan dat de activiteit voor hen erg belangrijk is. Ze zijn allebei ouder en alleenstaand. Thuis is het stil en de huiskamer zorgt ervoor dat ze zich minder eenzaam voelen. "Dit is echt mijn tweede thuis" zegt één van hen.

De sfeer is gezellig en de inwoners praten over van alles. Buiten de huiskamer om spreken ze elkaar niet veel. Omdat de huiskamer elke dag open is, kun je altijd even aanwaaien. Je hoeft het niet te plannen en kan gewoon spontaan langsgaan als je daar zin in hebt. Dat vinden de bezoekers fijn. Eén van de initiatiefnemers gaf aan dat het grootste compliment dat hij heeft gekregen kwam van iemand die eigenlijk nooit naar de huiskamer komt: "die inwoner gaf aan dat alleen het idee dat de huiskamer er (vrijwel altijd) is een erg fijne gedachte is. Mocht diegene een keer behoefte hebben om langs te komen, weet deze inwoner dat er altijd plek zal zijn."

"Dit is echt mijn tweede thuis"

Deelnemer Buurtbakkie in Marum

Blik op... Buurtbakkie Boerakker

Eén keer per week drinken inwoners uit Boerakker samen een kopje koffie. Met name de wat oudere inwoners (60+) komen op het buurtbakkie af. De samenstelling wisselt soms een beetje, maar vaak is er een vaste groep die aanschuift. Hierdoor is er elke week veel met elkaar te bespreken, wat ook blijkt uit de verschillende gesprekken in de steeds wisselende samenstellingen. De vrijwilligers proberen ook inwoners die niet zo vaak naar activiteiten komen bij het buurtbakkie te betrekken. Bijvoorbeeld door eens aan te bellen of hen aan te spreken op straat. Er zijn 6 vaste vrijwilligers die om de beurt de koffie en thee voorbereiden. Zij organiseren naast het buurtbakkie ook een kerstbrunch waar veel inwoners op af komen.

Bij de opstart heeft Sociaal Werk De Schans het buurtbakkie ondersteund. Inmiddels redden ze zichzelf prima. Bij praktische zaken, zoals het printen van de flyers voor de kerstbrunch, ondersteunt Sociaal Werk De Schans wel.

We spreken een man van achter in de zestig die sinds een aantal jaar in Boerakker woont. Het buurtbakkie was voor hem een fijne manier om de inwoners van het dorp beter te leren kennen. Hij vindt het fijn om eens in de week bij het buurtbakkie aan te sluiten. Een andere man van achter in de vijftig woont sinds een jaar of 6 in Boerakker. Hij woont met veel plezier in Boerakker, vanwege de kleinschaligheid van het dorp. Het ons-kent-ons komt ook terug in het buurtbakkie, waar hij regelmatig aanschuift en met verschillende mensen graag een praatje maakt.

Een ouder echtpaar is zo'n 7 jaar geleden vanuit Boerakker naar een kleinere woning in een ander dorp verhuisd. Ze wonen daar fijn, maar voelen zich nog steeds meer verbonden met Boerakker. Het buurtbakkie hebben ze sinds kort ontdekt. Dit is voor hen een fijne manier om hun oude dorpsgenoten nog weer te spreken en het contact te onderhouden. De man heeft diverse gezondheidsproblemen en kan daardoor niet zo veel meer ondernemen. Hierdoor is hij af en toe best droevig. Zijn vrouw merkt dat hij opfleurt van het contact dat ze hebben bij het buurtbakkie.

De aanwezige vrijwilliger geeft aan dat het buurtbakkie voor veel inwoners erg belangrijk is. Sinds corona zijn er niet veel activiteiten voor ouderen in het dorp. Daarom is het fijn dat het buurtbakkie goed loopt. Het is een fijne laagdrempelige manier om nog wat aanspraak te hebben. Het is goed dat de activiteit elke week is, geeft ze aan. Als iets om de week is vergeten mensen al snel welke weken het wel en niet is en dan komen ze al snel niet meer langs.

“Ik zie mijn man opfleuren van het Buurtbakkie”

Deelnemer Buurtbakkie in Boerakker

2.3.2 Reflectie op de buurtbakkies

Tijdens onze bezoeken aan de buurtbakkies zien we dat het initiatief grotendeels is overgenomen door de inwoners. Het is echt een activiteit die van henzelf is geworden. De input van de buurtwerkers is dan ook (bijna) niet meer nodig. De inwoners geven aan dat zij het buurtbakkie volledig zelf verzorgen. Voor praktische zaken, zoals het drukken van flyers, weten ze de buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans te vinden. Zij zijn benaderbaar en staan klaar om te ondersteunen daar waar nodig. Het doel van de buurtwerkers om de verantwoordelijkheid over de buurtbakkies zo veel mogelijk bij de inwoners te leggen is in Marum en Boerakker al goed behaald. Het opzetten en behouden van de buurtbakkies vraagt op verschillende locaties om verschillende mate van betrokkenheid en manier van begeleiding vanuit Sociaal Werk De Schans. In Marum en Boerakker lijkt daar in ieder geval op de juiste manier op ingezet te zijn.

Ten tweede is te zien dat inwoners de buurtbakkies zelf kunnen vormgeven in lijn met wat werkt voor de lokale gemeenschap. Dit gaat gemakkelijker doordat de inwoners eigenaarschap hebben genomen over de buurtbakkies. Zo is te zien dat in Marum twee keer per dag een kopje koffie kan worden gedronken in de publieke huiskamer, omdat dit aansluit bij de lokale behoefte van de inwoners. In Boerakker, daarentegen, komen inwoners één keer per week samen. Daar werkt die frequentie juist prima voor de gemeenschap. Er worden van buitenaf geen regels opgelegd over op welke manier de buurtbakkies worden vormgegeven.

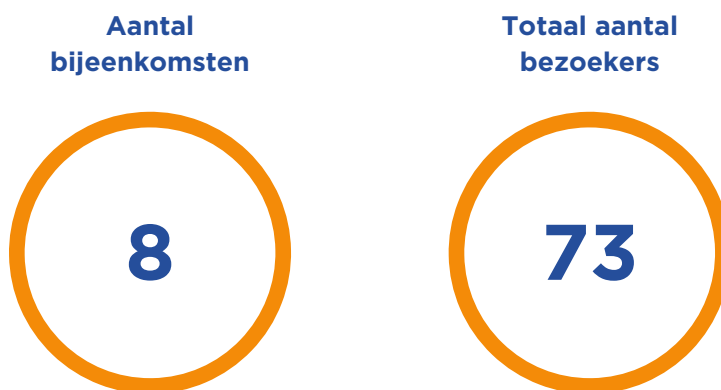
Ten derde zagen we dat sommige inwoners op meerdere plekken aanhaken bij de buurtbakkies. Hieruit maken we op dat de verschillende buurtbakkies mogelijk voorzien in verschillende behoeften. Inwoners die niet zelf naar de buurtbakkies kunnen komen worden begeleid door andere inwoners in de buurt. Hierin zien we de samenredzaamheid van de inwoners in deze dorpen goed terug.

2.3.3 Kinderactiviteiten in de Schutse

In dienstencentrum De Schutse in Leek wordt elke maand een gratis activiteit georganiseerd voor kinderen van basisschoolleeftijd (groep 3 t/m 8). De activiteiten staan afwisselend in het teken van de wetenschap of kunst en cultuur. Zo werden de middagen bijvoorbeeld ingevuld met bakken, vloggen en beestjes zoeken in de buurt. Bij het bepalen van de onderwerpen proberen de medewerkers aan te sluiten bij wat de jeugd interessant vindt. Ook vragen ze aan de kinderen wat zij leuk zouden vinden om te doen. In sommige gevallen wordt de activiteit door een externe partij uitgevoerd. In andere gevallen begeleiden medewerkers van Sociaal Werk De Schans de activiteit zelf.

Informatie over de activiteiten wordt verspreid op alle basisscholen in Leek en omgeving. Daarnaast wordt promotiemateriaal gedeeld op de sociale mediakanalen van Sociaal Werk De Schans en hangen er op verschillende plekken in de gemeente posters.

Het doel van de activiteiten is om de inwoners van de wijk, waar diverse problematiek wordt gesignaleerd, beter in zicht te krijgen. Maar ook om de kinderen een leuke en leerzame middag te bieden en hun ouders een middag te ontlasten.

In 2025 vonden er acht activiteiten voor kinderen plaats in de Schutse. In totaal deden 73 kinderen mee aan de activiteiten.

Blik op... Kinderactiviteit in de Schutse

We sluiten aan bij een theaterworkshop. De kinderen doen eerst een aantal algemene theatroefeningen en voeren daarna gezamenlijk hun unieke uitvoering van Roodkapje op. Dit gebeurt allemaal onder begeleiding van een theaterschool in de regio. Deze maand doen er 7 kinderen mee aan de workshop. Dit is in vergelijking met de eerdere bijeenkomsten die zijn gehouden een wat lagere opkomst. De medewerkers van Sociaal Werk De Schans willen de activiteiten graag laagdrempelig houden. Daarom worden deze gratis aangeboden en hoeven de kinderen niet aangemeld te worden voor de activiteiten. De ingehuurd theatergroep geeft aan dat dit in de voorbereiding wel lastig was. Omdat er van tevoren geen zicht was op het aantal kinderen dat zou deelnemen, zijn zij met drie begeleiders gekomen. Dit was achteraf niet nodig geweest.

De kinderen vinden de theateractiviteit erg leuk. Eén van de jonge deelnemers wil zich na afloop van de activiteit direct aanmelden voor theaterles. Zijn moeder krijgt daarover meer informatie van de aanwezige begeleiders. Een andere deelnemer is tot nu toe bij elke workshop aanwezig geweest. Hij vindt het leuk om met andere kinderen dingen te doen en het maakt hem eigenlijk niet uit wat ze daarbij doen.

Sommige kinderen worden door hun ouders afgezet bij de activiteit, andere ouders blijven in De Schutse hangen. Bij de activiteit waar de onderzoekers bij aan zijn gesloten is er relatief weinig contact tussen de medewerkers van Sociaal Werk De Schans en de ouders.

“Toneel is leuk!”

Deelnemer Kinderactiviteit in Leek

2.3.4 Reflectie op de kinderactiviteit in de Schutse

Ons bezoek aan de kinderactiviteit in De Schutse levert een aantal inzichten op. Ten eerste viel het op dat de aanwezige sociaal werkers duidelijk in beeld zijn voorafgaand en na afloop van de activiteit. Zij zetten water en fruit klaar, verwelkomen de ouders en kinderen en zeggen gedag aan het einde van de activiteit. Hierbij staan zij ook klaar om vragen te beantwoorden en informatie te geven, indien gewenst.

Gedurende de bijeenkomst ligt de focus op de begeleiders van de activiteit, in deze situatie het theatergezelschap. Zij zijn ingehuurd door Sociaal Werk De Schans. Op de achtergrond is de sociaal werker aanwezig, om te signaleren hoe de activiteit verloopt en of er opvallende dingen zijn. Aangezien één van de doelen van de activiteit is om de wijk beter in beeld te krijgen, denken de onderzoekers dat er een mogelijkheid is tot het explicieter leggen van laagdrempelig contact met kinderen en ouders, met name na afloop van de activiteit. Wel is het goed om hierbij te vermelden dat deze observatie een momentopname is. Mogelijk wordt dit contact wel meer gemaakt tijdens de activiteiten die door de medewerkers van Sociaal Werk De Schans zelf worden begeleid of wanneer de onderzoekers niet aanwezig zijn.

Ten tweede merkten we dat de open inloop bij deze specifieke activiteit niet ideaal was. De medewerkers van de theaterschool waren tijdens deze bijeenkomst met drie begeleiders aanwezig. Dit betekent dat er ongeveer één begeleider aanwezig was per twee kinderen. De uitvoerders gaven aan dat het lastig was om de workshop voor te bereiden, omdat niet bekend was hoeveel kinderen er bij de activiteit aanwezig zouden zijn. Sociaal Werk De Schans wil de activiteiten op een laagdrempelige manier aanbieden. Daarom hoeven deelnemers zich niet van tevoren in te schrijven voor de activiteiten. Voor bepaalde kinderactiviteiten, waar bijvoorbeeld externe begeleiding wordt ingehuurd, zou dit echter wel overwogen kunnen worden.

2.3.5 Maakplaats

In volledige samenwerking met Biblionet organiseert Sociaal Werk De Schans de 'Maakplaats'. Dit gebeurt in de bibliotheek in Marum, in Grootegast en in Zuidhorn. Inwoners mogen hier met hun kapotte elektronica langskomen. Vrijwilligers proberen de elektronica te repareren. Een buurtwerker van Sociaal Werk De Schans sluit regelmatig aan bij de Maakplaats om met de inwoners in gesprek te gaan.

De doelen van de Maakplaats zijn het promoten van duurzaamheid (door defecte apparaten te reanimeren), het stimuleren van ontmoeting (onder het genot van een kopje koffie) en het enthousiasmeren voor en waar mogelijk zelfs doceren over de kunst van het repareren.

In 2025 vond de Maakplaats op drie locaties plaats, namelijk in Grootegast, Marum en Zuidhorn. In totaal zijn er 25 Maakplaatsen georganiseerd, waar in totaal 91 bezoekers op af kwamen.

Blik op... Maakplaats in Marum

Tijdens de Maakplaats zijn er vrijwillige inwoners met technisch vernuft die mede-inwoners helpen met hun kapotte apparaten. Hun beweegredenen om dit te doen komen voort uit een intrinsieke motivatie. Repareren is een geliefde hobby van hen en zij halen voldoening uit het feit dat apparaten met een klein mankement door toedoen van hun ingreep weer een tijdje vooruit kunnen. Inwoners kunnen ervoor kiezen om een kleine fooi te geven voor de reparatie. De bijdrages in de fooienpot worden gezien als een mooie bijkomstigheid waar zij eens per jaar samen van uit eten gaan, samen met vrijwilligers van de andere locaties van de Maakplaats.

Gemiddeld komen er per keer zo'n 2 á 3 inwoners langs tijdens de Maakplaats. Er zijn ook inwoners die de Maakplaats regelmatig bezoeken. Een oudere man vertelt bijvoorbeeld dat hij eerder al eens een platenspeler had laten repareren bij de Maakplaats. Die platenspeler had sentimentele waarde voor de man, omdat zijn zieke vrouw die had gekregen in de periode dat hij en zijn vrouw elkaar leerde kennen. Hoewel zijn handige burens en een lokale elektricien de man hadden aangeraden een nieuwe platenspeler te kopen, konden de vrijwilligers van de Maakplaats de zo gewaardeerde platenspeler van de man destijds simpel repareren.

Een andere bezoeker bracht een boomtak binnen waaraan ledlampjes bevestigd waren. De verlichting deed het niet, tot licht verdriet van de vrouw. Na een korte uitleg over het mankement stak één van de vrijwilligers zijn soldeerbout in het stopcontact om te beginnen aan de reparatie. In een korte oogopslag had deze man gezien dat het stekkerblokje dat bevestigd was aan de tak defect was. Met wat technische handelingen was hij voornemens de stroomdraad van de tak aan een batterijblokje van een ander kerstverlichtingsproduct waarvan de lampjes stuk waren (en dus onredbaar) te bevestigen. De vrouw van de tak had na haar koffie geen tijd meer om te wachten op de reparatie, dus werd afgesproken dat ze die later zou ophalen bij de balie in de bibliotheek. Dit was bij een eerdere reparatie van haar ook zo gegaan. Ook deze inwoner komt dus meer dan eens langs bij de Maakplaats.

“Deze mannen kunnen alles”

Quote uit de impactmeting in Myneva

2.3.6 Reflectie op de maakplaats

In de maakplaats worden op een simpele en laagdrempelige manier meerdere doelstellingen aan elkaar verbonden. De vrijwilligers die de apparaten repareren vinden daarin een zinvolle besteding van hun tijd en talenten. Daarnaast stimuleren zij het duurzame gebruik van elektrische apparaten en creëren ze een kostenbesparing voor inwoners die geen nieuwe apparaten hoeven aan te schaffen. Dit draagt bij aan de samenredzaamheid van de inwoners in de gemeente Westerkwartier. Inwoners die langskomen hebben een contactmoment en raken bekend met het hulpaanbod van Sociaal Werk De Schans.

Een bijkomend voordeel van de vestiging van de Maakplaats in de bibliotheek in Marum is dat er kruisbestuiving kan plaatsvinden tussen de Maakplaats en de andere voorzieningen die er worden aangeboden. Zo vond het digitale spreekuur plaats aan dezelfde tafel als waar de vrijwilligers van de Maakplaats hun diensten aanboden.

2.3.7 Pubertastisch

Het evenement Pubertastisch wordt één keer per jaar georganiseerd door Sociaal Werk De Schans. Dit evenement richt zich op ouders/verzorgers van jongeren die richting de puberteit gaan of zich daar al in bevinden. Het evenement in oktober 2025 was de tweede editie van Pubertastisch. Deze keer ging het over sociale media en groepsdruk. Tijdens deze informatieavond werden ouders/verzorgers geïnformeerd over de digitale (leef)wereld van hun puber(s). Spreker Evelyn Verburgh (mediapedagoog) nam de ouders mee in haar onderzoek naar mediaopvoeding en liet zien waar pubers online zoal mee te maken krijgen. Het Herder theater speelde voor de ouders herkenbare situaties uit.

Naast de medewerkers van Sociaal Werk De Schans, zijn ook Halt, VNN, de politie en de bibliotheek aanwezig. Na afloop van de voorstelling zijn zij beschikbaar voor vragen van ouders.

Voor deze tweede editie van Pubertastisch hadden 300 ouders zich aangemeld. Eenendertig van hen hebben na afloop van deze avond een evaluatieformulier ingevuld. Zij beoordelen de avond gemiddeld met een 8,6.

Blik op... Pubertastisch

Wanneer we binnenkomen in de Postwagen in Tolbert merken we dat er een positieve sfeer hangt in de zaal. De avond lijkt voor veel ouders iets te zijn waar ze naar uit hebben gekeken. Tijdens het programma zien we veel herkenning en enthousiasme vanuit het publiek. Ouders wisselen onderling uit wat ze herkennen en waar ze zelf tegenaan lopen. Zowel de presentatie van de mediapedagoog als het theaterstuk spreken duidelijk aan. Het programma is interactief. Er is veel ruimte voor inbreng vanuit de zaal. Veel aanwezigen delen hun ervaringen, vragen en opmerkingen volop.

Na afloop blijven de meeste ouders nog even hangen. Ze zijn in gesprek met andere ouders en bespreken de behandelde vraagstukken nog even na. Ook hebben ze de mogelijkheid om vragen te stellen aan één van de aanwezige samenwerkingspartners. Enkele ouders maken daar gebruik van.

"Ik zou nog wel wat meer concreetheid willen over hoe de puber te begeleiden"

Quote uit de impactmeting in Myneva

2.3.8 Reflectie op Pubertastisch

In de evaluatieformulieren zien we dat ouders met enthousiasme terugkijken op de tweede editie van Pubertastisch. Feedback die door hen op de avond wordt gegeven is positief. Ze noemen daarbij woorden als: leuk, leerzaam, bruikbaar, informatief, realistisch en herkenbaar. De avond brengt inwoners samen die tegen dezelfde opvoeduitdagingen aanlopen. Dat is goed te zien aan de mate waarin er na afloop van het programma wordt nagepraat en ervaringen worden gedeeld. Dit soort initiatieven dragen eraan bij dat inwoners elkaar kunnen ondersteunen bij dit soort vraagstukken.

Daarnaast zijn er veel partijen uit het sociaal domein bij de bijeenkomst aanwezig. Op deze manier verbindt Sociaal Werk De Schans op een laagdrempelige manier verschillende partners aan elkaar. Door dit te koppelen aan een thema dat voor de doelgroep erg relevant is, is er veel betrokkenheid van de deelnemende organisaties. Dit draagt eraan bij dat de professionals in het sociaal domein elkaar kennen en weten te vinden. Dit helpt hen om in samenhang te werken aan het ondersteunen van ouders en jongeren op belangrijk thema's als (sociale) media en groepsdruk.

We zien dat relatief weinig ouders op de aanwezige organisaties afstappen. Wellicht kan de drempel om dit te doen wat worden verlaagd door deze organisaties een kort moment in het algemene programma te geven waar zij zich voorstellen en toelichten met welke vragen de ouders bij hen terechtkunnen.

2.3.9 Versterking Sociale Basis

De gemeente Westerkwartier heeft aan Sociaal Werk De Schans een aanvullende opdracht verstrekt om extra in te zetten op de versterking van de sociale basis in de gemeente. Vanuit deze opdracht zijn, naast de reguliere inspanningen om de sociale basis te versterken, een aantal extra activiteiten ingezet. Het gaat daarbij om:

- Het opzetten van de vervoersvoorziening 'ANWB-AutoMaatje'. Dit initiatief koppelt vrijwilligers aan minder-mobiele inwoners. De vrijwilliger brengt de inwoner van A naar B en ondertussen is er ruimte voor een gezellig praatje.
- De organisatie van de kookworkshops 'Samen koken in het Westerkwartier'. Tijdens deze workshops leren inwoners samen hoe ze gezond en goedkoop kunnen koken.
- Extra inzet van buurtwerk. Er wordt extra buurtwerk ingezet om lokale initiatieven die de sociale basis versterken te stimuleren.

De gemeente heeft in 2024 een cijfermatig onderzoek laten uitvoeren naar de uitdagingen die van invloed zijn op de sociale basis in de gemeente. Uit dit onderzoek kwam een aantal dorpen naar voren waar thema's als eenzaamheid en vergrijzing meer spelen dan gemiddeld. De extra inzet van buurtwerk wordt in eerste instantie in deze dorpen ingezet. Sociaal Werk De Schans verkent in een aantal dorpen de behoeften van de inwoners in het kader van de versterking van de sociale basis. Te beginnen in Oostwold, Ezinge, Marum en Lettelbert.

De extra inzet van buurtwerk in deze dorpen bestaat uit een aantal fasen:

1. Ophalen van verdiepende informatie over het dorp bij collega's, leefbaarheidsadviseurs en andere betrokken ketenpartners, zoals Wold en Waard.
2. Uitvoeren van een buurtanalyse. Er wordt een vragenlijst uitgezet onder de inwoners. Deze wordt ingevuld tijdens bestaande initiatieven, bij de koffiekar die in de wijk wordt geplaatst en tijdens gesprekken aan de voordeur. De opgehaalde informatie geeft inzicht in de behoeften van inwoners en de sleutelfiguren in het dorp.

3. Samenwerkingen organiseren. De uitkomsten van het vooronderzoek worden gedeeld en inwoners worden uitgenodigd om verder te praten. Tijdens deze bijeenkomst wordt er een initiatiefgroep opgericht die het organiseren van initiatieven op zich gaat nemen.
4. De initiatiefgroep gaat aan de slag met het organiseren van een initiatief. De buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans hebben hierin een ondersteunende rol.
5. De uitvoering van het initiatief wordt zo veel mogelijk bij de inwoners zelf neergelegd en de buurtwerkers ondersteunen waar nodig. De medewerkers van Sociaal Werk De Schans zorgen ervoor dat het initiatief bekend wordt gemaakt aan andere deelnemers.
6. Het proces wordt doorlopend gemonitord en achteraf geëvalueerd onder begeleiding van een buurtwerker.

Wij sloten aan bij een inspraakavond in Oostwold. Deze avond valt onder fase 3 van de aanpak.

Het traject rondom de versterking van de sociale basis wordt in vier dorpen uitgevoerd. Tot nu toe zijn er tien bijeenkomsten georganiseerd rondom dit project, waar in totaal 207 inwoners bij aanwezig waren.

Blik op... Inspraakavond Sociale Basis in Oostwold

Op de inspraakavond in het dorp Oostwold stond één vraag centraal: 'wat is ervoor nodig om de jeugd weer verliefd te laten worden op Oostwold?' Deze vraag kwam voort uit de inventarisatie die werd gedaan onder de inwoners in het dorp. In een vragenlijst konden zij delen wat er speelt in hun dorp en waar volgens hen op ingezet moest worden.

Het wegtrekken van de jongere generaties uit het dorp baart de inwoners zorgen. Zij willen dan ook meer ontmoetingsmogelijkheden creëren voor de jongeren in Oostwold. Met extra aandacht voor de jongeren die weinig aansluiting vinden bij hun leeftijdsgenoten.

Op de inspraakavond zijn tien inwoners aanwezig, met name jongeren. Zij zijn benaderd naar aanleiding van de vragenlijst en via een contactpersoon van de Gaveborg (Multifunctioneel Centrum in het dorp).

De bijeenkomst wordt begeleid door de cultuurcoach van Sociaal Werk De Schans. Onder haar begeleiding komen de jongeren met veel ideeën over wat er bij hen in het dorp georganiseerd kan worden. Aan het einde van de bijeenkomst hebben de jongeren vier ideeën gepresenteerd, namelijk: het oprichten van een jongerenraad die regelmatig activiteiten organiseert, het starten van een jongerensoos op vrijdagavond, het realiseren van zogenoemde 'smashkamers' en het ontwikkelen van escaperooms door en voor jongeren.

Naar aanleiding van de bijeenkomst wilde een aantal jongeren actief verder met deze ideeën en zijn zij gekoppeld aan de jongerencommissie van Oostwold. Inmiddels zijn de jongeren uit Oostwold bezig met het realiseren van een jongerenhangplek in het dorp.

Ook in de dorpen Lettelbert, Marum en Ezinge zal dit proces in gang gezet worden. Deze dorpen zijn geselecteerd op basis van het onderzoek dat de gemeente heeft laten uitvoeren naar de sociale basis in de dorpen in de gemeente.

“Ik vind het mooi dat jullie persoonlijk aan de deur komen om met ons te praten”

“Ik wil graag dit idee voortzetten”

Quotes uit de impactmeting in Myneva

2.3.10 Reflectie op de Versterking Sociale Basis in Oostwold

Vanuit het onderzoek hebben we slechts een klein onderdeel van de versterking van de sociale basis gevolgd. Wat we op basis hiervan kunnen zeggen is dat het traject in Oostwold goed lijkt te verlopen. Op de inspraakavond zijn veel enthousiaste inwoners aanwezig die zich graag willen inzetten voor het verbeteren van de leefbaarheid voor de jongeren in het dorp. Er worden veel ideeën geopperd en er is veel bereidheid om hiermee aan de slag te gaan. De aanpak werkt goed in Oostwold omdat er een aantal sleutelfiguren betrokken zijn, zoals de medewerker van het MFC. Ook wordt duidelijk dat de geformuleerde opgave: ‘wat is ervoor nodig om de jeugd weer verliefd te laten worden op Oostwold?’ aansluit bij de leefwereld van de aanwezige deelnemers. Veel van hen zijn zelf jonge inwoners van Oostwold, waardoor ze veel eigenaarschap voelen over het vraagstuk.

De betrokken medewerker van Sociaal Werk De Schans geeft aan dat dit nog niet voor alle dorpen het geval is. Zo is het bijvoorbeeld in Ezinge nog lastig om een specifieke uitdaging in beeld te krijgen. De inwoners lijken zich niet te herkennen in de informatie die uit de cijfermatige analyse komen en geven aan dat er al een sterke sociale basis is in het dorp. Er is veel Noaberschap en inwoners kunnen hulp vragen bij elkaar. Dit laat zien dat de aanpak vooral goed uitpakt in dorpen waar een gezamenlijke wens ligt, die nog niet vanzelfsprekend wordt opgepakt.

2.4 HOE DRAAGT BUURTWERK BIJ AAN DE DOELEN VAN DE GEMEENTE WESTERKWARTIER?

De inzet van de buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans is ontzettend divers en draagt in principe aan elk effectdoel van de gemeente Westerkwartier bij. In de onderstaande uitwerking beschrijven we hoe de inspanningen die in paragraaf 3 van dit hoofdstuk zijn uitgewerkt bijdragen aan de effectdoelen van de gemeente.

Ten eerste houdt de aanpak van de buurtwerkers nauw verband met effectdoel 1: ‘Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op’. Dit doel is één op één te verbinden met de ambitie van de buurtwerkers om zo veel mogelijk vanuit de ABCD-aanpak te werken. Zo sluiten zij aan op de kennis en kunde van de inwoners in de gemeente Westerkwartier. De buurtwerkers stimuleren inwoners om zo veel mogelijk zelf de regie te voeren over de initiatieven die zij aandragen.

Dat zien we bijvoorbeeld erg sterk terug in de buurtbakkies, die inmiddels bijna volledig door de inwoners worden gerund. Bij initiatieven zoals de Maakplaats en Pubertastisch zien we dat Sociaal Werk De Schans een verbindende rol inneemt. Inwoners worden in staat gesteld om elkaar te ondersteunen, wat bijdraagt aan de samenredzaamheid van inwoners in de gemeente.

Het feit dat inwoners veel regie hebben over de initiatieven die worden uitgevoerd in hun dorp, draagt eraan bij dat zij zelf ook veel controle hebben over de invulling ervan. Dat zien we bijvoorbeeld terug bij het buurtbakkie in Marum, waar de behoefte speelde om elke dag bij het buurtbakkie aan te kunnen schuiven. Dit draagt bij aan effectdoel 2 van de gemeente: 'Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen'.

Daarnaast zorgen de verschillende laagdrempelige activiteiten, zoals de buurtbakkies, de Maakplaats, Pubertastisch en de kinderactiviteiten in de Schutse ervoor dat inwoners bekend raken met (de medewerkers van) Sociaal Werk De Schans. Hierdoor kunnen zij ook met andere hulpvragen sneller terecht voor passende ondersteuning. Het feit dat verschillende activiteiten van Sociaal Werk De Schans op dezelfde locatie (en soms op hetzelfde moment) plaatsvinden draagt daar extra aan bij.

Buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans werken samen met andere organisaties in het sociaal domein om inwoners in samenhang te kunnen ondersteunen. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de activiteit Pubertastisch, waar op basis van een gezamenlijke uitdaging de verbinding wordt gezocht met verschillende betrokken partners. Door de aanwezigheid van deze partners is de samenwerking ook voor inwoners goed zichtbaar. Dit draagt bij aan effectdoel 3 van de gemeente: 'Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning van verschillende organisaties.'

Doordat de buurtwerkers buurtinitiatieven stimuleren en ondersteunen, worden inwoners in staat gesteld om zich op een waardevolle manier in te zetten voor hun dorp of wijk. Hiermee worden zij zelf in staat gesteld om de leefbaarheid in hun eigen omgeving te verbeteren. Daarmee dragen de buurtwerkers bij aan effectdoel 5: 'Inwoners zijn tevreden over hoe zij mee kunnen doen in en bijdragen aan de maatschappij' en effectdoel 8 van de gemeente: 'Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente'.

3. STEUNGROEP

De Steungroep is een ondersteuningsaanbod van Sociaal Werk De Schans in samenwerking met Ixta Noa. De Steungroep wordt gefinancierd vanuit een aanvullende opdracht van de gemeente Westerkwartier. De aanleiding voor het oprichten van de Steungroep was het oplopen van de wachttijden in de geestelijke gezondheidszorg. Het doel van de Steungroep is om de inwoners van de gemeente Westerkwartier op korte termijn ondersteuning te bieden bij mentale gezondheidsklachten en te voorkomen dat hun mentale gezondheid verslechtert. De Steungroep is in 2024 opgezet als pilot, in 2025 is deze pilot voortgezet. In de Steungroep komen inwoners met verschillende mentale gezondheidsproblemen wekelijks samen onder begeleiding van ervaringsdeskundige begeleiders van Sociaal Werk De Schans en Ixta Noa. In 2025 werden er twee Steungroepen gefaciliteerd. Deze vonden plaats in Leek en in Zuidhorn.

3.1 ONDERZOEKSOPZET STEUNGROEP

In dit hoofdstuk worden de ervaringen met de Steungroep uiteengezet en worden er een aantal concrete verbeterpunten voorgesteld. Deze informatie wordt geïllustreerd met een uitwerking van de persoonlijke ervaringen van de deelnemers. Deze uitwerkingen zijn te vinden in de blauwe tekstvakken. De deelnemers hebben toestemming gegeven om deze informatie uit de gesprekken die we met hen hebben gevoerd te delen.

Kwalitatieve informatie

We spraken drie (oud-)deelnemers van de Steungroep in Zuidhorn en één oud-deelnemer van de Steungroep in Leek. De deelnemers konden bij de begeleider van de Steungroep aangeven of ze open stonden voor een interview. De interviews werden telefonisch afgenomen en duurden een half uur tot een uur. In de interviews gingen we in op verschillende onderdelen: hoe hebben de geïnterviewden de Steungroep in de praktijk ervaren? Welke elementen werken goed volgens hen? Waar zitten knelpunten en waar zien zij dus mogelijkheden voor verbetering?

Ook nemen we de observaties mee van één van de onderzoekers, die mocht aansluiten bij de Steungroep in Zuidhorn. De onderzoekers zijn niet aangesloten bij de Steungroep in Leek. Daarvoor hebben de deelnemers geen toestemming gegeven.

Kwantitatieve informatie

Voorafgaand aan de informatie uit de interviews en observaties kijken we in dit hoofdstuk naar de evaluatieformulieren die door de deelnemers zijn ingevuld. Aangezien de Steungroep een pilot betreft, wordt er middels deze formulieren extra informatie bijgehouden over de activiteit. Deze wordt ook direct gedeeld met de gemeente.

In de evaluatieformulieren wordt bijgehouden via welke weg de inwoner bij de Steungroep terecht is gekomen, of de inwoner op wachtlijsten staat, hoe het vervolgtraject eruit gaat zien en met welke problematiek de inwoner te maken heeft. Ook wordt de mate van zelfredzaamheid op de ZRM-domeinen aan het begin en einde van het traject geregistreerd. Tenslotte wordt uitgevraagd waarin de Steungroep wel en niet heeft kunnen bijdragen en hoe de Steungroep werd ervaren door de deelnemer.

3.2 STEUNGROEP IN CIJFERS

De Steungroep is een doorlopende activiteit, waarbij deelnemers op verschillende momenten in- en uitstromen. Negen deelnemers sloten hun traject in 2025 af. Zij vulden aan de start en aan het einde van het traject een formulier in. Hieronder wordt de informatie uit deze formulieren in beeld gebracht.

Vier deelnemers vonden hun weg naar de Steungroep via de huisarts. Vijf van hen kwamen binnen via Sociaal Werk De Schans. Gemiddeld neemt men deel aan tien bijeenkomsten. Vijf deelnemers stonden op de wachtlijst voor de basis GGZ. Drie deelnemers stonden op de wachtlijst voor specialistische hulp. Wanneer we kijken naar het vervolgtraject dat deelnemers volgen, zien we dat twee van hen geen vervolgtraject volgen. Vijf deelnemers nemen deel aan een voorliggend vervolgtraject. Vier deelnemers vervolgen middels een specialistisch traject.

Ontwikkeling op domeinen ZRM (aantal deelnemers):

	Achteruit gegaan	Gelijk gebleven	Vooruit gegaan
Financiën	0	9	0
Werk en opleiding	0	8	1
Tijdsbesteding	0	5	4
Huisvesting	0	8	1
Huiselijke relaties	0	6	3
Geestelijke gezondheid	0	6	3
Lichamelijke gezondheid	0	9	0
Middelengebruik	0	9	0
Sociaal netwerk	0	8	1
Maatschappelijke participatie	0	7	2

Zowel bij de intake als bij de afsluiting van de Steungroep wordt de ZRM-matrix ingevuld. In de bovenstaande tabel is te zien dat geen van de deelnemers gedurende het traject achteruit is gegaan op een ZRM-domein. Daarmee kunnen we stellen dat het doel van de Steungroep, overbrugging van wachttijden en het voorkomen van verslechtering van de mentale gezondheid, goed behaald wordt. Daarnaast zijn er meerdere deelnemers die vooruitgang ervaren op een aantal ZRM-domeinen. Vier deelnemers geven bijvoorbeeld aan dat hun tijdsbesteding is verbeterd. Drie deelnemers merken vooruitgang in hun huiselijke relaties en ook drie deelnemers merken vooruitgang in hun geestelijke gezondheid.

3.3 ERVARINGEN MET DE STEUNGROEP

DEELNEMER AAN HET WOORD

Vorig jaar ben ik op een punt gekomen in het leven waar ik het allemaal niet meer zag zitten. Niemand kon begrijpen wat ik doormaakte en ik kon wel naar een psycholoog of psychiater gaan, maar daar moet je maanden op wachten. Ik had wel door dat ik echt hulp moest zoeken. Godzijdank kwam de Steungroep op mijn pad en pakte dat allemaal goed uit.

Ik heb gegoogeld naar mogelijkheden voor hulp in de omgeving. Ik had al wel eens gehoord van Sociaal Werk De Schans en ik was nieuwsgierig wat ze voor me konden betekenen. Ik kon snel op intakegesprek komen bij de begeleiders van de Steungroep. Dat was erg fijn, ze hadden alle aandacht voor mij en ze hadden geen oordeel. Dat is eigenlijk wel de rode draad, niemand had een oordeel, je kon gewoon jezelf zijn. Dat eerste gesprek heeft mij meteen al inzichten gegeven, ook doordat zij vanuit hun eigen ervaring spraken. Die inzichten gaven mij direct een bepaalde rust.

De sessies met de groep vond ik erg fijn. Omdat je letterlijk ziet en ervaart dat je niet alleen bent. Mensen met allerlei achtergronden komen samen. Je kunt van anderen leren hoe zij met dingen omgaan, en andersom. Het wordt een beetje een familiegevoel. Je bent vreemden van elkaar, maar je kent elkaars verhaal. En omdat je elkaar maandenlang spreekt, leer je elkaar echt kennen. Het helpt om elkaar te steunen en naar elkaars week te vragen.

Voor mijn situatie was alleen de Steungroep niet genoeg. Ik zag het als aanvulling op mijn traject bij de psychiater. Mijn psychiater zag dat ook. Zij gaf aan dat een Steungroep in mijn dagelijks leven erg nuttig was, misschien zelfs wel voorwaardelijk. Ze merkte ook aan mij dat ik er baat bij had en dat ik verder kwam in mijn ontwikkeling.

Als de Steungroep er niet was geweest was ik lang niet zo ver gekomen en had ik nu niet zo kunnen praten. Dan had ik nog steeds in de put gezeten. Door de Steungroep viel er zo'n druk van me af. Dus als dat er niet was geweest, dan zat ik nog steeds in mijn eentje met al mijn gedachten en disfunctioneren. Niet eten, niet slapen, suïcidale gedachten in het begin.

Ik ben vanwege een verhuizing gestopt met de Steungroep, maar ik mis het wel. Het was iets waar ik naar uitkeek, wat me elke week hielp. Om zonder oordeel je verhaal te kunnen doen en in een warm nest terecht te komen met gelijkgestemden. Ik heb wel gekeken of er in mijn nieuwe woonplaats ook zoiets is, maar ik heb het nog niet kunnen vinden.

“Niemand had een oordeel, je kon gewoon jezelf zijn”

Deelnemer Steungroep

DEELNEMER AAN HET WOORD

Ik heb nooit het gevoel gehad dat ik mijn problemen met anderen kon delen; niet met vrienden, niet met mijn partner, met niemand eigenlijk. Ik heb daarom heel lang zelf rondgelopen met mijn trauma's. Op een gegeven moment merkte ik dat dit mijn dagelijks leven begon te beïnvloeden. Dat wilde ik voorkomen. De wachtlijsten voor de geestelijke gezondheidszorg zijn momenteel erg lang. Maar ik kon wel direct bij de Steungroep terecht. Toen heb ik wel even nagedacht: 'wil ik hier gesprekken over hebben met anderen?'. Het antwoord daarop was toch 'ja'. Daarom heb ik naar mijn huisarts geluisterd en ben ik naar de Steungroep gegaan.

In het begin had ik een beetje angst voor de Steungroep. Ik wist niet zo wat ik ervan kon verwachten en ik had nooit eerder gepraat over mijn eigen situatie. Ik vond het dus spannend om daarover met mensen in gesprek te gaan.

Ondertussen vind ik de Steungroep erg fijn. Ik ben er gaandeweg achter gekomen dat het een veilige groep is. De mensen zijn niet oordelend en het onderlinge menselijke contact helpt me heel erg. Daar had ik echt behoefte aan. We helpen elkaar en geven elkaar tips op basis van onze eigen ervaringen. Zo leren we ook van elkaar. Ik heb geleerd om open te zijn over wat ik voel en waar ik mee te maken heb gehad. Ik durf dat nu ook veel meer. Ik heb dingen verteld die ik nooit tegen iemand heb gezegd. Ik had hier echt het gevoel dat ik mijn verhaal kwijt kon.

De begeleiders van de Steungroep zijn heel fijne personen, er zouden meer mensen zoals zij moeten zijn. Ze zijn voorzichtig en respectvol en ze creëren een hele fijne omgeving, de Steungroep voelt mede dankzij hen echt als een thuis. Ze zijn zelf ervaringsdeskundigen en dat helpt mij heel erg. Soms wisten ze al precies hoe ik me voelde en wat ik ging zeggen. Dat gaf me erg veel steun en ik voelde me door hen gehoord en gezien.

Het heeft me heel erg geholpen om open te zijn over wat ik heb meegemaakt. Hoewel we in de sessies vaak best heftige dingen bespreken, heb ik na afloop gek genoeg vaak wel een ontspannen gevoel. Dat komt omdat ik blij ben dat we het wel besproken hebben, in plaats van het voor onszelf te houden. Al met al sta ik positiever in het leven. Daar heeft de Steungroep wel een belangrijke rol in gespeeld.

Als de Steungroep er niet was geweest dan had ik nu denk ik met een depressie gekampt en dan was het nog veel moeilijker geweest om hulp te vragen. Dan had ik nog niet geleerd hoe ik kan omgaan met alles wat me is overkomen. Er is nog steeds veel werk aan de winkel, daarvoor heb ik nu ook specialistisch hulp. Maar ik heb al veel stappen gezet. Ik ben daarom ook dankbaar dat ik bij de Steungroep kon aansluiten. Het kwam voor mij namelijk precies op het juiste moment.

“ Ik heb geleerd om open te zijn over wat ik voel en waar ik mee te maken heb gehad”

Deelnemer Steungroep

DEELNEMER AAN HET WOORD

Ik ben via de praktijkondersteuner van de huisarts terechtgekomen bij de Steungroep. Ik heb toen eerst een kennismaking gehad met de begeleiders. Zij herkenden vanuit hun eigen ervaring meteen dingen bij mij. Dat maakte dat het contact direct erg fijn was. Ik was dan ook meteen wel enthousiast en benieuwd hoe het zou lopen.

Ik ben begonnen bij de Steungroep in Leek. Toen daar een bekende van mij bij de groep kwam, ben ik naar de Steungroep in Zuidhorn overgestapt. De Steungroep in Zuidhorn was in tegenstelling tot de groep in Leek meer een gemengd gezelschap, qua leeftijd en qua verhalen. Dat vond ik een stuk fijner en dat sloot ook beter op mij aan.

De Steungroep was voor mij een plek waar ik mijn ei kwijt kon. Het was fijn dat je snel begrepen werd en dat de anderen bepaalde dingen ook herkenden. Daardoor voelde ik me gelijk een stuk minder alleen. Soms denk je wel eens, ik ben gek en het ligt allemaal aan mij, maar dan hoorde ik de anderen zeggen dat ze dat ook wel eens hebben gehad. Dat heeft voor mij wel echt geholpen.

De begeleiders zorgden voor een fijne sfeer in de groep doordat zij zelf ook heel open en eerlijk zijn. Daardoor merkte ik meteen dat ik hier ook mijn verhaal kon doen. Dat geeft een goed gevoel. Ook deelden ze theorieën en lessen waar zij zelf in therapie veel aan hadden gehad, zoals schematherapie en de stoplichtmethode. Ik kreeg daardoor meer inzicht in bepaalde dingen. Die dingen gebruik ik nu ook in mijn dagelijks leven.

Na de eerste tien sessies maak je met de begeleiders de balans op of het nodig is om door te gaan. Ik vind het heel goed dat het niet meteen na tien sessies klaar is. Je krijgt de tijd die je nodig hebt, dat is heel belangrijk. Inmiddels ben ik wel op het punt gekomen dat ik merk dat ik zelf al wat verder ben dan de anderen in de groep. Het heeft voor mij wat minder meerwaarde om dit elke week te doen, dus het is ook goed om afscheid te nemen.

Naast de Steungroep zat ik ook in andere trajecten. Maar in de periode dat ik nog niet bij de psycholoog terecht kon, was het heel fijn om alvast een plek te hebben waar ik mijn verhaal kwijt kon. Normaal gesproken staat je ontwikkeling stil zolang je op de wachtlijst staat. Dat is dan nog in het beste geval. Nu merkte ik wel dat ik eigenlijk al stappen aan het maken was. Ook in het open worden en open zijn en dingen bespreken. De Steungroep heeft daar wel aan bijgedragen.

“De begeleiders zorgden voor een fijne sfeer in de groep doordat zij zelf ook heel open en eerlijk zijn”

Deelnemer Steungroep

DEELNEMER AAN HET WOORD

Het was voor mij een hele stap om hulp te vragen. Ik heb in mijn leven altijd alles alleen gedaan. Ik had eerlijk gezegd liever geen hulp gehad. Maar op een gegeven moment ben ik gaan inzien dat ik het niet alleen kon. Ik was veranderd in een persoon die ik niet leuk vond en ik wilde mijn kinderen daar niet mee belasten. Ik moest ergens anders mijn ei kwijt.

Op zich vond ik de Steungroep prima. Maar van sommige leden had ik het idee dat ze er niet thuishoorden. Hun problematiek was in mijn ogen te zwaar. Dan loop je het risico dat die mensen en hun problemen de boel overnemen. Dat het vooral over hen gaat en niet over de andere aanwezigen. Dat is een aantal keren gebeurd.

Er waren relatief veel wisselingen van begeleiders. Het voelde bijna alsof er elke week iemand anders was. Omdat er zoveel doorstroom was, moesten wij steeds opnieuw ons verhaal doen. Terwijl onderling vertrouwen opbouwen juist zo belangrijk is. Dat vond ik niet fijn. Het is natuurlijk fijn dat ze allemaal ervaringsdeskundig zijn. Maar vanuit de organisatie kreeg ik het idee dat het belangrijker was dat de sessie kon plaatsvinden, dan wie er als begeleider voor de groep zou zitten. Voor mij als deelnemer zat dat toch wat anders.

Ook had ik het gevoel dat sommige begeleiders te lief waren. Er zijn vervelende situaties geweest waarin ik vind dat zij duidelijker de controle hadden moeten nemen. Een stevige begeleiding was noodzakelijk om een veilige omgeving te creëren voor ons allemaal. Dit was ook nodig vanwege de angst die in veel van ons zit. In zulke situaties kreeg ik er stress van dat de begeleiding te weinig ingreep. Eén keer heb ik me hierover laten horen. Ik heb toen vanuit een stressreactie gereageerd en ben daar toen ook op aangesproken. Ik vond de manier waarop dat werd gedaan niet fijn.

Ik kan de Steungroep wel aanraden voor mensen die gewoon wat ondersteuning nodig hebben. Maar ik denk dat het wel belangrijk is dat je vooraf beter screent naar risicofactoren. Voor sommige problematiek is de Steungroep niet een geschikte vorm.

Ik heb nu een maatje die regelmatig bij mij langskomt. Daar heb ik veel aan. Ook heb ik twee mensen in de Steungroep leren kennen met wie ik nog contact heb. Aan hen heb ik ook na afloop veel gehad. Het is fijn om even wekelijks je ei kwijt te kunnen. Uiteindelijk heeft de Steungroep er wel voor gezorgd dat mijn hoofd opklaarde.

“Vanuit de organisatie kreeg ik het idee dat het belangrijker was dat de sessie kon plaatsvinden, dan wie er als begeleider voor de groep zou zitten. Voor mij als deelnemer zat dat toch wat anders.”

Deelnemer Steungroep

3.4 REFLECTIE OP DE STEUNGROEP

Op basis van de gesprekken met de deelnemers van de Steungroep en de observatie in Zuidhorn wordt een reflectie gegeven op de Steungroep. In de gesprekken kwamen een aantal overkoepelende thema's naar voren, deze worden hieronder toegelicht.

Sfeer in de groep

Alle geïnterviewden geven aan dat de Steungroep, zowel in Zuidhorn als in Leek, hen heeft geholpen bij het verbeteren van hun mentale gezondheid. Voor een aantal van hen is de Steungroep de eerste plek geweest waar zij open durfden te zijn over de problemen waar zij tegenaan liepen. De Steungroep was voor hen een fijne plek om dit te doen, ook omdat ze daar direct terecht konden.

De deelnemers van de Steungroep in Zuidhorn omschrijven de groep als een plek waar ze hun verhaal kwijt konden en waar ze echt gehoord werden. Er hing een veilige en oordeelvrije sfeer. De groep wordt door deelnemers omschreven als een 'warm nest' en 'thuiskomen'. De begeleiders dragen hieraan bij door zelf ook open en onbevooroordeeld in de gesprekken te staan. Doordat iedereen open was over zijn of haar problematiek, voelden de deelnemers zich minder alleen.

De observaties van de onderzoeker komen overeen met de beschrijving van de deelnemers. Ook toen zij aansloot bij de groep was de warme en ontspannen sfeer duidelijk aanwezig. De deelnemers waren erg open en luisterden goed naar elkaar. Er werden diverse problemen besproken en de deelnemers geven aan dat het fijn is om hun hart te kunnen luchten. Ook gaan ze regelmatig naar huis met nieuwe inzichten over zichzelf.

Begeleiding door ervaringsdeskundigen

De ervaringsdeskundigen vanuit Sociaal Werk De Schans en Ixta Noa geven vanuit hun eigen ervaringen advies en tonen herkenning en erkenning. Een deelnemer geeft in een interview aan dat het erg fijn is dat er steeds twee ervaringsdeskundige begeleiders zijn. Zij geven verschillende reflecties en inzichten mee en vullen elkaar goed aan.

Ook door de andere deelnemers van de Steungroep in Zuidhorn wordt de ervaringsdeskundigheid als een grote meerwaarde ervaren. De begeleiders sluiten snel aan, herkennen emoties en gedachten en kunnen deze spiegelen vanuit hun eigen ervaring. Ook zijn de ervaringsdeskundigen voor de deelnemers het levende bewijs dat het beter kan worden.

De deelnemer van de Steungroep in Leek geeft aan dat er veel wisselingen waren in de begeleiding. Dit was niet prettig omdat hierdoor geen vertrouwen opgebouwd kon worden binnen de groep. Met name vanuit Ixta Noa was het in het begin soms moeilijk om een beschikbare medewerker aan te laten sluiten. Inmiddels zijn hierover gesprekken gevoerd en is de stabiliteit van de begeleiding verbeterd.

Samenstelling van de groep

De deelnemers van de Steungroep in Zuidhorn geven aan dat het fijn is om in groepsvorm over hun problemen te kunnen praten. Enerzijds omdat de herkenning en verbondenheid onderling bijdraagt aan het gevoel er niet alleen voor te staan. Anderzijds geeft het ook een goed gevoel om anderen advies te kunnen geven en bij te kunnen dragen aan de positieve ontwikkeling van een ander. Dat versterkt het gevoel van eigenwaarde.

De deelnemer van de Steungroep in Leek geeft aan dat de problematiek van een aantal deelnemers voor haar gevoel te heftig was voor plaatsing in de Steungroep. Deze personen namen in de gesprekken veel ruimte in, waardoor andere deelnemers soms ondersneeuwen. De deelnemer geeft aan dat het haar had geholpen als de aanwezige begeleiders hier meer op hadden ingegrepen of een scherpere selectie hadden gemaakt in welke mensen konden aansluiten bij de groep.

Effect van de Steungroep

De Steungroep vervult een belangrijke rol ter overbrugging van de wachttijden in de geestelijke gezondheidszorg. Deelnemers geven aan dat zij zonder de Steungroep waarschijnlijk stil waren blijven staan of verder achteruit waren gegaan. De groep biedt structuur, een vast wekelijks moment en emotionele ondersteuning, waardoor deelnemers actief aan hun mentale gezondheid blijven werken. De deelnemers zien de Steungroep niet als vervanging van de ondersteuning vanuit een psycholoog of psychiater, maar als een waardevolle aanvulling.

Tot slot wordt de flexibiliteit binnen het traject als positief ervaren. Het feit dat het aantal sessies niet strikt wordt afgekapt en dat er ruimte is voor verlenging of nazorg, sluit beter aan bij het onvoorspelbare karakter van mentale ontwikkeling. Dit voorkomt abrupte afsluitingen en het gevoel 'weer aan je lot overgelaten te worden'.

3.5 HOE DRAAGT DE STEUNGROEP BIJ AAN DE EFFECTDOELEN VAN DE GEMEENTE WESTERKWARTIER?

De Steungroep draagt bij aan verschillende effectdoelen van de gemeente Westerkwartier. Ten eerste draagt de Steungroep bij aan de veerkracht en eigen regie van de deelnemers. De geïnterviewde deelnemers geven aan dat ze na hun deelname aan de Steungroep beter met hun mentale problemen konden omgaan. Ook ervoeren zij dat ze door het delen van hun eigen ervaringen en lessen veel voor de andere deelnemers konden betekenen. Ook dat had een positief effect op hun zelfbeeld en eigenwaarde. Zo draagt de Steungroep bij aan beide aspecten in effectdoel 1 van de gemeente: 'Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op'.

Ook aan effectdoel 2 'Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen' draagt de Steungroep bij. Drie van de vier deelnemers die we hebben gesproken geeft aan dat de Steungroep een passende invulling was voor hun hulpvraag. De vierde deelnemer geeft aan dat de Steungroep volgens haar niet voor iedereen een passende plaats is om te werken aan hun mentale gezondheid. Een enorme meerwaarde van de Steungroep is dat inwoners vrijwel direct in de groep kunnen starten, in tegenstelling tot veel ander hulpaanbod op het gebied van mentale gezondheid. Ook dit draagt bij aan effectdoel 2.

De Steungroep is direct beschikbaar voor inwoners met een mentale hulpvraag. Een deel van de deelnemers heeft na deelname aan de Steungroep geen aanvullende hulpverlening meer nodig. Hierdoor kan de Steungroep de druk op de mentale gezondheidszorg in de regio verlichten. Daarnaast zorgt de Steungroep ervoor dat inwoners niet verder achteruit gaan wanneer ze op de wachtlijst staan voor psychische hulpverlening. De Steungroep draagt daarbij ook bij aan het verlichten van de intensiteit van de hulpvraag van inwoners aan andere instanties. De deelnemers geven aan dat ze de Steungroep zagen als een waardevolle toevoeging op de andere trajecten die ze volgden. Samen met zorgaanbieders in de regio en draagt de Steungroep bij aan effectdoel 3: 'Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning van verschillende organisaties'.

De deelnemers van de Steungroep geven aan dat hun mentale gezondheid positief is beïnvloed door hun deelname. De Steungroep draagt op deze manier bij aan effectdoel 8: 'Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente'.

De Steungroep wordt door de deelnemers in Zuidhorn enorm gewaardeerd. De deelnemers zijn duidelijk over de meerwaarde die de Steungroep voor hen heeft gehad en geven aan dat ze de Steungroep zeker aan andere inwoners zouden aanraden. Dit laat zien dat een Steungroep erg veel kan betekenen voor de inwoners van de gemeente Westerkwartier die vastlopen in hun mentale problematiek. We zien dat de aanpak goed aansluit bij de effectdoelen van de gemeente Westerkwartier.

BUURTWERK

De bijdrage van het buurtwerk aan de gemeentelijke effectdoelen

SAMENVATTING BUURTWERK

De buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans zijn actief in de dorpen van Westerkwartier en ondersteunen inwoners bij het versterken van hun zelf- en samenredzaamheid. Zij werken vanuit de ABCD-aanpak, waarbij de talenten, krachten en netwerken binnen de gemeenschap centraal staan. Inwoners worden gestimuleerd om samen initiatieven te ontwikkelen en te behouden. Deze werkwijze sluit aan bij de missie van de gemeente om inwoners zoveel mogelijk zelf regie te laten voeren over hun leven en leefomgeving.

REFLECTIE OP BUURTWERK

De verschillende initiatieven van Sociaal Werk De Schans laten zien dat de inzet van buurtwerk vooral succesvol is wanneer inwoners eigenaarschap ervaren en activiteiten aansluiten bij lokale behoeften. Bij de buurtbakkies in Marum en Boerakker en bij de initiatiefavond in Oostwold nemen inwoners steeds meer zelf de regie, wat leidt tot duurzame en passende vormen van ontmoeting en ondersteuning. Tegelijkertijd blijft de rol van buurtwerkers belangrijk als faciliterende en verbindende kracht, vooral bij het opstarten, afstemmen op specifieke doelgroepen en het verlagen van drempels tot deelname en contact.

EFFECTDOELEN

Het buurtwerk vanuit Sociaal Werk De Schans is erg divers en zet in op alle effectdoelen van de gemeente Westerkwartier. De activiteiten die geobserveerd zijn vanuit dit onderzoek dragen bij aan de volgende effectdoelen:

- Doel 1: Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op.
- Doel 2: Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen.
- Doel 3: Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning van verschillende organisaties.
- Doel 5: Inwoners zijn tevreden over hoe zij mee kunnen doen in en bijdragen aan de maatschappij.
- Doel 8: Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente.

IMPACT

Het buurtwerk van Sociaal Werk De Schans versterkt de zelf- en samenredzaamheid en eigen regie van inwoners in de gemeente Westerkwartier door de opzet en uitvoering van initiatieven zoveel mogelijk bij inwoners zelf te leggen. Middels laagdrempelige activiteiten, waarbij samenwerking en samenhang tussen organisaties in het sociaal domein naar voren komt, stellen buurtwerkers inwoners in staat om de leefbaarheid van hun eigen dorpen en wijken te versterken. Hiermee draagt buurtwerk bij aan verschillende effectdoelen en de missie van de gemeente Westerkwartier.

STEUNGROEP

De bijdrage van de steungroep aan de gemeentelijke effectdoelen

SAMENVATTING STEUNGROEP

De Steungroep is een ondersteuningsaanbod van Sociaal Werk De Schans in samenwerking met Ixta Noa. In de Steungroep komen inwoners met verschillende mentale gezondheidsproblemen wekelijks samen onder begeleiding van ervaringsdeskundige begeleiders. De Steungroep is opgericht om inwoners die op wachtlijsten staan voor psychische gezondheidshulp te ondersteunen en te voorkomen dat hun situatie verslechtert. In 2025 werden er twee Steungroepen gefaciliteerd. Deze vonden plaats in Leek en in Zuidhorn.

REFLECTIE OP DE STEUNGROEP

De Steungroep wordt door deelnemers ervaren als een veilige, warme en oordeelvrije plek waar zij open kunnen praten over hun problemen. Dit draagt bij aan hun mentale gezondheid en zorgt voor herkenning, verbondenheid en nieuwe inzichten. De inzet van ervaringsdeskundige begeleiders wordt als zeer waardevol gezien. Stabiliteit in de begeleiding en een gebalanceerde samenstelling van de groep worden genoemd als belangrijke voorwaarden.

EFFECTDOELEN

De Steungroep draagt bij aan de volgende effectdoelen:

- Doel 1: Inwoners ervaren dat zij zelf regie hebben over hun eigen leven en lossen zoveel mogelijk zelf en samen met hun netwerk op.
- Doel 2: Inwoners ervaren dat zij de hulp en ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben kunnen vinden en ontvangen.
- Doel 3: Inwoners ervaren samenhang in de geboden ondersteuning van verschillende organisaties.
- Doel 8: Inwoners voelen zich prettig en veilig in hun huis, buurt en gemeente.

IMPACT

De Steungroep draagt bij aan meerdere gemeentelijke effectdoelen door de veerkracht, eigen regie en mentale gezondheid van deelnemers te versterken. Deelnemers geven aan dat zij beter met hun mentale problemen kunnen omgaan, zich gesteund voelen en passende hulp ervaren, terwijl de Steungroep tegelijkertijd wachttijden overbruggt en de druk op de reguliere geestelijke gezondheidszorg vermindert.

BIJLAGE 1: OVERZICHT ACTIVITEITEN BUURTWERK 2025

Open groepen met inloop

Het gaat hierbij om activiteiten waarvoor deelnemers zich niet hoeven aan te melden.

Activiteit	Team	Thema
Gronings Vuur	Coördinatieteam	Sport & Cultuur
Danspaleis 2025	Coördinatieteam	Sport & Cultuur
Expertgroep 2025	Gebiedsteam Grootegast	Eenzaamheid
Buurtbakkie Niekerk 2025	Gebiedsteam Grootegast	Gezondheid
Buurtbakkie Grootegast 2025	Gebiedsteam Grootegast	Gezondheid
Mantelzorg nazorg	Gebiedsteam Grootegast	Mantelzorg
Mantelzorg: Aansluiten bij netwerkpartners	Gebiedsteam Grootegast	Mantelzorg
Maakplaats 2025	Gebiedsteam Grootegast	Sociale activering
Wereldgasten 2025	Gebiedsteam Grootegast	Sociale activering
Gezonde huiskamer	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Wandelen in Niekerk	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Sport en Spelmateriaal uitleen	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Sportinstuif Schans x SKSG	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Heppieboxen Westerkwartier	Gebiedsteam Leek	Buurtbewoners
Versterken Sociale Basis Oostwold*	Gebiedsteam Leek	Buurtbewoners
Opruimactie oudejaar Leek 2025	Gebiedsteam Leek	Buurtbewoners
Veiligheidsmarkten Westerkwartier	Gebiedsteam Leek	Gezondheid
Coppa 2025-2026	Gebiedsteam Leek	Jongerenwerk
Fietsen Leek 2025	Gebiedsteam Leek	Sport & Cultuur
Kinderactiviteiten Leek*	Gebiedsteam Leek	Sport & Cultuur
Huiskamer Leek	Gebiedsteam Leek	Eenzaamheid
Seniorenvoorlichting Leek	Gebiedsteam Leek	Eenzaamheid
Mee Doe Groep	Gebiedsteam Leek	Eenzaamheid
Buurtbakkie Tolbert	Gebiedsteam Leek	Eenzaamheid
Soepactie 'Denk om mekoar'	Gebiedsteam Leek	Eenzaamheid
Doortrappen 2025	Gebiedsteam Leek	Gezondheid
MOM Leek	Gebiedsteam Leek	Mantelzorg
Maakplaats Marum*	Gebiedsteam Marum	Armoede
Versterken Sociale Basis Marum	Gebiedsteam Marum	Buurtbewoners
Buurtwerk gebied Marum	Gebiedsteam Marum	Buurtbewoners
Seniorenvoorlichting Marum 2025	Gebiedsteam Marum	Eenzaamheid
Zomeractiviteiten Jeugd	Gebiedsteam Marum	Eenzaamheid
Samen koken in het Westerkwartier	Gebiedsteam Marum	Gezondheid
Gezonde huiskamer Marum	Gebiedsteam Marum	Gezondheid

Huiskamer Marum*	Gebiedsteam Marum	Sociale activering
Buurtbakkie Boerakker*	Gebiedsteam Marum	Sociale activering
Activiteiten voor jeugd en jongeren Marum	Gebiedsteam Marum	Sport & Cultuur
Sport en Spelmateriaal uitleen	Gebiedsteam Marum	Sport & Cultuur
Senioren sport De Wilp	Gebiedsteam Marum	Sport & Cultuur
Maakplaats Zuidhorn	Gebiedsteam Zuidhorn	Armoede
NAH -groep	Gebiedsteam Zuidhorn	Bewonersinitiatieven
Versterken Sociale Basis Ezinge	Gebiedsteam Zuidhorn	Buurtbewoners
Versterken Sociale Basis Lettelbert	Gebiedsteam Zuidhorn	Buurtbewoners
Valpreventie	Gebiedsteam Zuidhorn	Gezondheid
JMZ activiteiten	Gebiedsteam Zuidhorn	Jonge Mantelzorgers
JMZ voorlichting scholen gebied Zuidhorn	Gebiedsteam Zuidhorn	Jonge Mantelzorgers
MOM Maandag ochtend	Gebiedsteam Zuidhorn	Mantelzorg
Mantelzorgcafés	Westerkwartier breed	Mantelzorg

Eenmalige open groepen

Het gaat hierbij om bijeenkomsten die eenmalig georganiseerd worden, met en zonder aanmelding.

Activiteit	Team	Thema
Mantelzorgers danspaleis	Gebiedsteam Marum	Mantelzorg
Activiteiten herfstvakantie	Gebiedsteam Marum	Sport & Cultuur
Activiteiten voorjaarsvakantie	Gebiedsteam Marum	Sport & Cultuur
Jachtseizoen	Gebiedsteam Marum	Sport & Cultuur
Voorlichting ouderavond	Gebiedsteam Marum	Weerbaarheid
Speelweek Lutjegast	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Sport en games herfstvakantie	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Speelweek Doezum	Gebiedsteam Grootegast	Jongerenwerk
Expeditie Grootegast	Gebiedsteam Grootegast	Jongerenwerk
Uitje Wereldgasten	Gebiedsteam Grootegast	Bewonersinitiatieven
Hunted Westerkwartier	Gebiedsteam Zuidhorn	Jongerenwerk
Zomeractiviteiten 2025	Gebiedsteam Zuidhorn	Jongerenwerk
Winerfair	Gebiedsteam Zuidhorn	Sport & Cultuur
Boottocht Rotary	Westerkwartier breed	Mantelzorg
Pubertastisch*	Westerkwartier breed	Jongerenwerk
Kansenmarkt	Westerkwartier breed	Financiën

Gesloten groepen

Het gaat hierbij om activiteiten waarvoor deelnemers zich moeten aanmelden.

Activiteit	Team	Thema
!Jes het brugproject	Gebiedsteam Grootegast	Echtscheiding
Workshop financiën bij Kansrijk Talent	Gebiedsteam Grootegast	Financiën
Seniorenvoorlichting Gebied Grootegast	Gebiedsteam Grootegast	Gezondheid
De Vervanger	Gebiedsteam Grootegast	Niet ingevuld
Talentenuurtje OBS de Molenberg	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Materiaal uitleen	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Pilot "Meer bewegen op school"	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Participatie Verklaring gezinshereniging	Gebiedsteam Grootegast	Taal
Geef me een boks	Gebiedsteam Grootegast	Weerbaarheid
Koele Bikkels	Gebiedsteam Grootegast	Weerbaarheid
TVT Boksen	Gebiedsteam Grootegast	Weerbaarheid
Talentuur de Molenberg	Gebiedsteam Grootegast	Weerbaarheid
Grip en Glans	Gebiedsteam Grootegast	Leefstijl
Uni hockeytoernooi herfstvakantie 2025	Gebiedsteam Grootegast	Sociale activering
Coppa Westerkwartier 2025	Gebiedsteam Leek	Jongerenwerk
Huiskamer van Leek (donderdag)	Gebiedsteam Leek	Eenzaamheid
Scootmobiel ondersteuning	Gebiedsteam Leek	Eenzaamheid
Zoovaardig	Gebiedsteam Leek	Weerbaarheid
Route Rubicon	Gebiedsteam Leek	Weerbaarheid
Steungroep GGZ - Leek	Gebiedsteam Leek	Leefstijl
Steungroep GGZ - Zuidhorn	Gebiedsteam Leek	Leefstijl
MBVO Leek	Gebiedsteam Leek	Sport & Cultuur
Join Us Groep 12-18 jaar	Gebiedsteam Marum	Eenzaamheid
Steungroep Verlies en Rouw	Gebiedsteam Marum	Eenzaamheid
JMZ Marum	Gebiedsteam Marum	Jonge Mantelzorgers
MBVO Marum	Gebiedsteam Marum	Sport & Cultuur
Zoovaardig	Gebiedsteam Marum	Weerbaarheid
Assertiviteitstraining	Gebiedsteam Marum	Weerbaarheid
Seniorenvoorlichting gebied Zuidhorn	Gebiedsteam Zuidhorn	Gezondheid
MBVO Zuidhorn	Gebiedsteam Zuidhorn	Sport & Cultuur
Basketballen BSO De Jonge Wereld	Gebiedsteam Zuidhorn	Sport & Cultuur
Zwemlessen voor statushouders	Gebiedsteam Zuidhorn	Sociale activering
Stoere Schildpadden	Gebiedsteam Zuidhorn	Echtscheiding
Voorlichting Middelengebruik	Gebiedsteam Zuidhorn	Middelengebruik

Bokstraining Aduard	Gebiedsteam Zuidhorn	Jongerenwerk
First Mates 2025	Westerkwartier breed	Eenzaamheid
Join-Us groep 18 -25 jaar	Westerkwartier breed	Eenzaamheid
Workshop financiën	Westerkwartier breed	Financiën
Informatiebijeenkomsten GLI	Westerkwartier breed	Gezondheid

Ondersteuning zelforganisatie

Het gaat hier om ondersteuning van vrijwilligers of inwoners die zelf een activiteit organiseren. De activiteit wordt niet georganiseerd door de professional van Sociaal Werk De Schans.

Activiteit	Team	Thema
ABCD gedachtengoed Kornhorn	Gebiedsteam Grootegast	Bewonersinitiatieven
Dorps(Huis)Kamer Grootegast	Gebiedsteam Grootegast	Eenzaamheid
Gym op het plein Remmelt Booy school	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Opleiden pleincoaches basisscholen	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Spelaanbod en opleiden pleincoaches de Christal	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Meekijken in de gymlessen bij de Christal	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Spelaanbod en opleiden pleincoaches de Opstap	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Spelaanbod en opleiden pleincoaches de Binding	Gebiedsteam Grootegast	Sport & Cultuur
Ondersteuning fietsclub Leek	Gebiedsteam Leek	Bewonersinitiatieven
Ondersteuning wandelinitiatief Tolbert	Gebiedsteam Leek	Bewonersinitiatieven
Ondersteuning Sintmastee	Gebiedsteam Leek	Bewonersinitiatieven
Ondersteuning inrichting buitenring Oostindië	Gebiedsteam Leek	Bewonersinitiatieven
Koffieochtend Schutse	Gebiedsteam Leek	Eenzaamheid
Quadrolympics	Gebiedsteam Leek	Sport & Cultuur
Samen eten in de Hazelaar	Gebiedsteam Marum	Eenzaamheid
Huiskamer Marum	Gebiedsteam Marum	Eenzaamheid
Aansluiten koffiemomenten gebied Zuidhorn	Gebiedsteam Zuidhorn	Bewonersinitiatieven
Zorgzaam	Gebiedsteam Zuidhorn	Bewonersinitiatieven
Lasergame Grijpskerk	Gebiedsteam Zuidhorn	Bewonersinitiatieven
Dorpsbelangen gebied Zuidhorn	Gebiedsteam Zuidhorn	Buurtbewoners

Deelname aan netwerkoeverleggen

Het gaat hierbij om overleggen met professionals van netwerkpartners.

Activiteit	Team	Thema
ANWB AutoMaatje Westerkwartier	Coördinatieteam	Eenzaamheid
DOS Opende	Gebiedsteam Grootegast	Bewonersinitiatieven
DOS Grootegast	Gebiedsteam Grootegast	Gezondheid
DOS formeel Grootegast/Opende	Gebiedsteam Grootegast	Gezondheid
MIPmap verspreiden	Gebiedsteam Grootegast	Mantelzorg
Netwerk Dementie Westerkwartier	Gebiedsteam Grootegast	Mantelzorg
Inventariseren voor MOM (zorg intensieve kinderen)	Gebiedsteam Grootegast	Mantelzorg
Week van de ontmoeting één tegen eenzaamheid	Gebiedsteam Leek	Eenzaamheid
Buurtpreventie wijken Leek	Gebiedsteam Leek	Buurtbewoners
DOS project Aduard	Gebiedsteam Zuidhorn	Buurtbewoners
Samenwerking Wold en Waard en De Schans	Gebiedsteam Zuidhorn	Buurtbewoners
DOS Oldehove	Gebiedsteam Zuidhorn	Buurtbewoners
DOS Grijpskerk	Gebiedsteam Zuidhorn	Buurtbewoners

*geselecteerde activiteit monitoring buurtwerk 2025

Colofon

uitgegeven door Sociaal Planbureau Groningen
Sociaal Planbureau Groningen is onderdeel van CMO STAMM

auteurs

Julian Rengers, Jessy Snip

onderzoekers die hebben meegewerkt

Julian Rengers, Jessy Snip en Erik Meij

met dank aan

Alle deelnemers die zo open en eerlijk hun verhaal met ons wilden delen

Alle medewerkers van Sociaal Werk De Schans voor hun medewerking aan het onderzoek

voor meer informatie neem contact op met

Julian Rengers
j.rengers@sociaalplanbureaugroningen.nl
06 265 865 05

Jessy Snip
j.snip@sociaalplanbureaugroningen.nl
06 460 814 44